

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

**Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo**

Katalog znanja

Madžarščina I

(madžarščina kot materinščina)

Nižje poklicno izobraževanje: 155 ur

Nižje poklicno izobraževanje: 155 ur
Madžarščina I (madžarščina kot materinščina)
Katalog znanja

Avtorici:

Laura Horvat, Dvojezična srednja šola Lendava

Mária Pisnjak, Zavod RS za šolstvo

Jezikovni pregled: **Tomaž Kranjc**

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: dr. **Simona Kustec**

Za zavod: dr. **Vinko Logaj**

Določeno na 183. seji Strokovnega sveta RS za poklicno in strokovno izobraževanje
dne 19. 2. 2021.

Spletna izdaja
Ljubljana, 2022

Objava na spletni strani:

<http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2021/programi/index.htm>

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](http://cobiss.si)-ID [100296707](http://cobiss.si)

ISBN 978-961-03-0661-0 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

KAZALO

1. OPREDELITEV PREDMETA.....	1
2. SPLOŠNI CILJI	2
3. OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE TER STANDARDI	3
3.1. JEZIKOVNA VZGOJA	3
3.1.1. RAZVOJNI CILJI	3
3.1.2. OPERATIVIZACIJA CILJEV IN STANDARDI ZNANJA.....	3
3.1.3. RAZVIJANJE PRAGMATIČNIH, SEMANTIČNIH SLOVNIČNIH, PRAVOREČNIH IN PRAVOPISNIH ZMOŽNOSTI.....	5
3.2. KNJIŽEVNA VZGOJA.....	7
3.2.1. RAZVOJNI CILJI.....	7
3.2.2. OPERATIVIZACIJA CILJEV IN STANDARDI ZNANJA.....	7
3.2.3. TEMATSKI SKLOPI, UČNE VSEBINE.....	8
3.3. RAZVIJANJE UČNIH IN DIGITALNIH ZMOŽNOSTI.....	9
4. DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	10
5. PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA.....	13
6. ZNANJA IZVAJALCEV	14

1. OPREDELITEV PREDMETA

Madžarščina kot materinščina je temeljni splošnoizobraževalni predmet v dvojezičnem nižjem poklicnem izobraževanju na narodno mešanem območju v Prekmurju. Dijaki v okviru predmeta razvijajo predvsem ustno in pisno komunikacijsko zmožnost, s posebnim poudarkom na govornih položajih poklicnega življenja.

Uresničevanje ciljev predmeta omogoča prehod v srednje poklicno izobraževanje ter usvajanje znanja in zmožnosti v maternem jeziku, ki so potrebna za vseživljenjsko učenje.

Posebna naloga je krepitev narodne identitete dijakov, vzporedno s sprejemanjem in spoštovanjem drugih kultur.

Predmet ozavešča poseben položaj madžarskega jezika in sicer, da je na narodno mešanem območju Prekmurja madžarski jezik s slovenskim jezikom enakopraven uradni jezik, materni jezik tam živečih Madžarov in hkrati državni jezik sosednje Madžarske.

2. SPLOŠNI CILJI

Dijaki:

- razvijajo pozitiven odnos do madžarskega jezika;
- spoznavajo pogovorni in knjižni madžarski jezik, prizadevajo si za rabo (pokrajinskega) pogovornega jezika;
- razvijajo jezikovno in komunikacijsko zmožnost, ki sta potrebni za družbene dejavnosti in sodelovanje v družbi;
- z razvijanjem zmožnosti razumevanja besedil se pripravijo na jezikovne izzive in govorne položaje v poklicnem življenju;
- ob branju klasičnih in popularnih književnih del ohranjajo interes za branje in oblikujejo pojmovanje in vrednostni sistem o svetu in sebi;
- ob književnih delih spoznavajo nekaj najosnovnejših literarnovednih in literarnozgodovinskih pojmov;
- spoznavajo gledališke, filmske, televizijske adaptacije nekaterih književnih del.

3. OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE TER STANDARDI

3.1. JEZIKOVNA VZGOJA

3.1.1. RAZVOJNI CILJI

1. Dijaki razvijajo kultivirano jezikovno vedenje.
 - Opazujejo in vadijo položaj govorca in poslušalca.
 - Opazujejo in ustrezno uporabljajo jezikova sredstva, ki ustrezajo govornemu položaju, ogovore in oblike za vzdrževanje stikov z vrstniki in odraslimi.
2. Dijaki poslušajo/berejo neumetnostna besedila in jih analizirajo.
 - Širijo svoje znanje, poiščejo potrebne informacije, prepoznajo kronološko in/ali logično zgradbo besedila, izrazijo preprosto mnenje.
 - Spoznajo značilnosti besedilnih vrst in jih upoštevajo pri tvorbi besedil.
3. Dijaki ustno in pisno tvorijo neumetnostna besedila
 - Prizadevajo si za jasno, razumljivo rabo jezika, skladno z govornim položajem.
4. Dijaki razvijajo pragmatično, semantično, slovnično, pravorečno in pravopisno zmožnost.
5. Dijaki spoznajo položaj madžarskega jezika v Sloveniji in v matični državi.

3.1.2. OPERATIVIZACIJA CILJEV IN STANDARDI ZNANJA RAZUMEVANJE IN TVORBA GOVORJENIH BESEDIL

Poslušanje/ogled in tvorba vsakodnevnih, javnih in uradnih besedil

CILJI	STANDARDI
Dijaki poslušajo/si ogledajo ter tvorijo vsakodnevna, javna in uradna besedila (predstavljanje, telefonski pogovor, razgovor, zaposlitveni razgovor). Po poslušanju/ogledu besedila: • ugotovijo okoliščine besedila/pogovora (sogovorci, kraj, čas, tema), • poiščejo podatke v besedilu, • sami tvorijo tovrstna besedila oziroma sodelujejo v tovrstni komunikaciji.	Dijak po poslušanju/ogledu vsakodnevnih, javnih in uradnih enogovornih in dvogovornih besedil: • ugotovi temo in poišče bistvene podatke, • ugotovi, kdo so sogovorci, • na kratko povzame vsebino, • sodeluje v (simuliranem) telefonskem pogovoru in zaposlitvenem razgovoru.

Poslušanje/ogled in tvorba strokovnih besedil

CILJI	STANDARDI
Dijaki poslušajo/si ogledajo ter tvorijo preprosta strokovna besedila (opis predmeta, delovnega postopka, predstavitev izdelka in naprave). Po poslušanju/ogledu besedila: • poiščejo in razvrstijo pomembne podatke, • pripravijo osnutek, • ugotovijo okoliščine tvorbe besedila (temo, pošiljatelja, naslovnika, kraj, čas), vrednotijo ustreznost besedila, • ugotovijo zvrstne značilnosti, • vrednotijo ustreznost besedila, • po predhodni pisni pripravi sami ustno tvorijo tovrstna besedila (opis predmeta, predstavitev izdelka in naprave, poljudnoznanstveni referat), pri čemer spoštujejo zahteve zvrsti.	Dijak po poslušanju/ogledu strokovnih besedil: • poišče pomembne podatke, • reši naloge za preverjanje razumevanja besedila, • na kratko povzame vsebino. Po predhodni pisni pripravi sam tvori opis predmeta, predstavitev izdelka, naprave in postopka.

RAZUMEVANJE IN TVORBA PISNIH BESEDIL

Branje in tvorba vsakodnevni, javni in uradni besedil

CILJI	STANDARDI
Dijaki berejo in tvorijo vsakodnevna, javna in uradna besedila (razpis delovnega mesta, vabilo, zasebno in uradno pismo, življenjepis, motivacijsko pismo, prošnja, obrazci). Po branju besedila: • ugotovijo pošiljatelja, naslovnika in namen besedila, • poiščejo pomembne podatke, • sami tvorijo tovrstna besedila (vabilo, zasebno in uradno pismo, življenjepis, motivacijsko pismo, prošnja), svoja besedila pripravijo tudi z računalniškim programom, • izpolnjujejo različne obrazce (npr. prijavnica).	Dijak po branju vsakodnevni, javni in uradni enogovorni in dvogovorni besedil: • ugotovi pošiljatelja, naslovnika in namen besedila, • poišče bistvene podatke, • reši naloge za preverjanje razumevanja besedila. Dijak zna: • pripraviti/napisati vabilo, uradno in zasebno pismo, življenjepis, motivacijsko pismo in prošnjo, • izpolniti obrazce (prijavnica).

Branje in tvorba poljudnoznanstvenih, strokovnih in publicističnih besedil

CILJI	STANDARDI
Dijaki berejo ter tvorijo poljudnoznanstvena, strokovna in publicistična besedila (oglas, mali oglas, opis predmeta in delovnega postopka, predstavitev izdelka in naprave, navodilo za uporabo, dnevnik dela). Po branju besedila: • poiščejo bistvene podatke, • povzamejo bistvo besedila, • s pomočjo osnutka sami tvorijo tovrstna besedila (mali oglas, opis predmeta in delovnega postopka, predstavitev izdelka in naprave, dnevnik dela).	Dijak po branju poljudnoznanstvenih, strokovnih in publicističnih besedil: • ugotovi temo, • poišče pomembne podatke, • reši naloge za preverjanje razumevanja besedila, • pripravi/tvori mali oglas, opis predmeta in delovnega postopka, predstavitev izdelka in naprave ter vodi dnevnik dela.

3.1.3. RAZVIJANJE PRAGMATIČNIH, SEMANTIČNIH SLOVNIČNIH, PRAVOREČNIH IN PRAVOPIISNIH ZMOŽNOSTI

1. Dijaki ob obravnavi besedil:

CILJI	STANDARDI
Osvežijo in poglobijo slovnična znanja, pridobljena v osnovni šoli na področju: • pomenoslovja, • besedoslovja, • besedotvorja, • oblikoslovja, • skladnje, • besediloslovja. Uporabljajo slovar madžarskega knjižnega jezika in slovar sopomenk, spoznavajo elektronske slovarje.	Dijak ob obravnavi besedila: • poišče sopomenke, protipomenke, nadpomenke in podpomenke, • pozna pomen temeljnih tujk s svojega poklicnega področja, • prepozna osnovne besedne vrste (glagol, samostalnik, pridevnik, števnik), • ugotovi osnovne značilnosti povedi (vrste povedi – pripovedna, vprašalna, velelna; enostavčna, večstavčna), • zna poimenovati v standardih predpisane besedilne vrste in pozna njihove osnovne značilnosti. Uporablja slovar madžarskega knjižnega jezika in slovar sopomenk (v knjižni in elektronski obliki).

Razvijajo pravopisno zmožnost (abecedni red, deljenje besed, obča in lastna imena, zapis datuma, ločila znotraj povedi (vejica), ločila na koncu povedi; z učiteljevo pomočjo prepoznajo in popravijo napake v svojih besedilih, uporabljajo digitalne platforme.	Zna postaviti besede v abecedni red in deliti besede, uporablja veliko začetnico na začetku povedi in v večini lastnih imen, zna zapisati datum, pozna pravila za rabo ločil v in na koncu enostavčne povedi. Zna uporabljati pravopisni slovar v knjižni in/ali spletni obliki. Z učiteljevo pomočjo popravi svoje napake.
Razumejo in uporabljajo temeljne jezikoslovne pojme: • jezikovno in nejezikovno sporazumevanje, • tvorec/pošiljatelj, poslušalec/prejemnik • glas, samoglasnik, soglasnik, • črka, začetnica, • beseda, tujka, • sopomenka, • glagol, samostalnik, pridevnik, števnik, • obče ime, lastno ime, • pripovedna poved, vprašalna poved, želelna poved; enostavčna poved, večstavčna poved, • vejica, pika, vprašaj, klicaj, • besedilo, obravnavane besedilne vrste, • dvojezičnost, materni jezik, drugi jezik, tuji jezik.	Razume in uporablja temeljne jezikoslovne pojme: • pošiljatelj, prejemnik, • samoglasnik, soglasnik, • črka, začetnica, • beseda, tujka, • sopomenka, • glagol, samostalnik, pridevnik, števnik, • obče ime, lastno ime, • pripovedna poved, vprašalna poved, velelna poved; enostavčna poved, večstavčna poved, • vejica, pika, vprašaj, klicaj, • besedilo, imena predpisanih besedilnih vrst, • dvojezičnost, materni jezik, drugi jezik.

2. Dijaki spoznavajo vlogo in položaj madžarskega jezika v Sloveniji in v matični domovini ter poglobijo znanja o statusu jezikov v Sloveniji in o besednih družinah.

CILJI	STANDARDI
Dijaki spoznajo status jezikov v Sloveniji. Spoznajo in razumejo naslednje pojme: dvojezičnost, materni jezik, drugi jezik, tuji jezik.	Dijak pozna status slovenščine in madžarščine v Sloveniji.

3.2. KNJIŽEVNA VZGOJA

3.2.1. RAZVOJNI CILJI

Dijaki:

- berejo/poslušajo svojemu zanimanju in zmožnostim primerna književna besedila in se o njih pogovarjajo;
- v povezavi s književnimi besedili ustno ali pisno izražajo svoje mnenje, ubesedijo misli, vtise, občutja in poskušajo interpretirati prebrano/slišano/videno;
- ob prebranih književnih delih spoznajo nekaj (večinoma madžarskih) avtorjev;
- ob obravnavi književnih del tvorijo ustna ali pisna besedila: napišejo obnovo, pripravijo oznako osebe in opis, napišejo krajše kreativno besedilo;
- si ogledajo adaptacije književnih del (gledališka predstava, film).

3.2.2. OPERATIVIZACIJA CILJEV IN STANDARDI ZNANJA

CILJI	STANDARDI
Dijaki berejo/poslušajo književna dela in se o prebranem pogovarjajo. Ob branju besedil spoznavajo razlike v načinu izražanju med umetnostnimi in neumetnostnimi besedili. Razvijajo zmožnost branja z razumevanjem in tekoče branje. Ob obravnavi književnih del ustno ali pisno izrazijo svoje mnenje, misli, vtise, čustva. Ob učiteljevih vprašanjih pripravijo obnovo, oznako osebe, opis oziroma pišejo poustvarjalno besedilo (npr. nadaljevanje zgodbe). Ob obravnavi književnih del spoznajo nekaj madžarskih avtorjev in njihovih del.	Dijak: • razlikuje umetnostno in neumetnostno besedilo, • zna z razumevanjem prebrati krajše književno besedilo, prebrano na kratko povzame pisno in ustno. Dijak z učiteljevo pomočjo razume prebrano besedilo in izrazi preprosto mnenje o njem. Zna na podlagi prebranega napisati obnovo, pripraviti oznako oseb, pripraviti opis ter poustvarjalno besedilo (npr. drugačen konec). Pozna nekaj madžarskih avtorjev in po eno njihovo delo.

Spoznajo nekaj temeljnih literarnoteoretičnih in literarnozgodovinskih pojmov: • avtor, pisatelj, pesnik • pesem, proza • pravljica, novela, roman, dnevnik • drama, tragedija, komedija • monolog, dialog, konflikt • tema, kraj, oseba, dogajanje • oda, himna Dijaki si ogledajo (gledališke, filmske) adaptacije književnih del.	Dijak uporablja najbolj temeljne literarnozgodovinske in literarnoteoretične pojme: • avtor, pisatelj, pesnik • pesem • proza • pravljica, novela, roman • tragedija, komedija • monolog, dialog, konflikt • tema, kraj, oseba, dogajanje • oda, himna, elegija, pripovedna pesem
--	---

3.2.3. TEMATSKI SKLOPI, UČNE VSEBINE

Predpisani tematski sklopi so obvezni, vendar učitelj skladno z zanimanjem in zmožnostmi dijakov lahko izbira med navedenimi in drugimi deli iz tematskih sklopov.

1. Klasična in sodobna mladinska književnost

Književna dela: Szabó Magda: *Álarcosbál*, Molnár T. Eszter: *Stand up! – Egy majdnem normális család*, Mészöly Ágnes: *Szabadlábon*.

Film: *Remélem legközelebb sikerül meghalnod :).*

2. Žanrska literatura

Književna dela: Agatha Christie: *In potem ni bilo nikogar več*, J. K. Rowling: *Harry Potter*-romani, Lois Lowry: *Varuh spominov*.

Film: szabadon választott.

3. Humor v književnosti

Književna dela: Rejtő Jenő: *Piszkos Fred, a kapitány* (odlomek); Örkény István: *Tóték* (odlomek), *Egypercesek*.

Film: *Üvegtigris ali Valami Amerika*.

4. Ljubezen in konflikti

Književna dela: Petőfi Sándor: *Szeptember végén*, Ady Endre: *Őrizem a szemed*; Shakespeare: *Romeo és Júlia*, Molnár Ferenc: *A Pál utcai fiúk*.

Film: *Romeo in Julija*, *A Pál utcai fiúk*.

5. Iz klasične in sodobne madžarske književnosti

Književna dela: Kölcsey Ferenc: *Himnusz*; Petőfi Sándor: *Szabadság, szerelem!*, Ady Endre: *Párisban járt az Ősz*, József Attila: *Tiszta szívvel*, Radnóti Miklós: *Erőltetett menet*; obravnava vsaj enega sodobnega pisatelja in pesnika, pregled prekmurske madžarske književnosti.

3.3. RAZVIJANJE UČNIH IN DIGITALNIH ZMOŽNOSTI

1. Dijaki spoznavajo svoj učni stil, prepoznavajo tudi svoje pomanjkljivosti in jih s pomočjo orodij formativnega spremljanja (različne oblike samovrednotenja in vrstniškega vrednotenja: (elektronski) portfolio, lestvice, nedokončani stavki...) poskušajo odpraviti.
2. Dijaki spoznavajo in uporabljajo različne tehnike in grafične organizatorje, ki podpirajo učenje (npr. Vennov diagram, VŽN, miselni vzorec, pojmovna mreža...).
3. Dijaki razvijajo zmožnost branja in razumevanja nevezanih besedil (npr. slikovne ponazoritve, grafi, diagrami).
4. Dijaki razvijajo zmožnost kritičnega razmišljanja in samoregulacije.
5. Dijaki v okviru sodelovalnega učenja in projektnih nalog razvijajo sodelovalno zmožnost, sposobnost načrtovanja in gospodarjenja s časom.
6. Dijaki razvijajo zmožnosti uporabe računalniške opreme in interneta:
 - se naučijo urejati svoja besedila v urejevalniku besedil, npr. MS Word,
 - urijo se v digitalnem branju,
 - se naučijo iskati informacije s pomočjo brskalnika in razlikovati zanesljive vire od manj zanesljivih,
 - se naučijo orientirati v spletni učilnici in deliti oz. objavljati svoje izdelke (npr. besedilo),
 - spoznajo splošna načela internetnega bontona in etične rabe virov.

4. DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Jezikovna in književna vzgoja se v okviru predmeta organizira okoli besedil: dijaki sprejemajo in tvorijo umetnostna in neumetnostna besedila, s tem bogatijo svoja znanja in razvijajo zmožnosti. Katalog znanja zaradi večje preglednosti obravnava jezikovno in književno vzgojo ločeno, kljub temu predlagamo (vsaj delno) integriran pouk jezika in književnosti tako, da se okoli 60 % dejavnosti ukvarja z jezikom in 40 % s književnostjo. Razvijanje učnih in digitalnih zmožnosti naj bo permanentno prisotno v procesu poučevanja in učenja.

Učitelji naj bodo pri oblikovanju letne priprave pozorni na to, da le-ta omogoča obravnavo aktualnih kulturnih dogodkov in pogovor o temah, ki dijake zanimajo.

Pomembno je, da je vzdušje pri učni uri takšno, da dobijo vsi dijaki možnost za izražanje svojega mnenja. Cilj in hkrati pogoj uspešnega dela je sprejemanje osebnosti drug drugega, strpnost do različnih mnenj in okusov. Pri urah naj bodo dijaki tisti, ki govorijo in se pogovarjajo, učitelj naj delo načrtuje tako, da bo sam le usmerjal njihovo dejavnost.

Pouk madžarščine naj v celoti preveva spodbudno vzdušje, saj je najpomembnejši cilj vzpostaviti pozitiven donos do maternega jezika, kulture in književnosti.

A. JEZIKOVNA VZGOJA

Prvoten cilj jezikovne vzgoje je izoblikovanje kulturnega jezikovnega vedenja. V dijakih je potrebno uzavestiti, da je za njihovo poklicno uspešnost potrebna razvita zmožnost sodelovanja v dvogovornih komunikacijskih položajih in sporazumevanju z manjšimi skupnostmi (poslovnimi partnerji, partnerji). Letne in sprotne priprave je treba načrtovati tako, da učne cilje in vsebine prilagodimo zahtevam in zmožnostim posameznih skupin, oziroma obravnavane besedilne vrste glede teme in namena izberemo programu primerno. Če npr. zaposlitveni razgovor obravnavamo v programu Pomočnik v tehnoloških procesih, dijaki poslušajo in tvorijo zaposlitveni razgovor za zasedbo delovnega mesta pomočnik v tehnoloških procesih. Učitelj mora skrbno načrtovati svoje delo, za uspešno uresničitev ciljev bo moral zbirati ustrezna gradiva.

Pri jezikovnih in integriranih urah skušamo pri dijakih razvijati tudi sodelovalne zmožnosti in zmožnosti za reševanje problemov, ker sta to temeljni zahtevi na trgu delovne sile tretjega tisočletja. Zato moramo dejavnosti pri pouku načrtovati tako, da se lahko vsak dijak izraža in sodeluje. Oblike (frontalne, skupinske in drugo delo) izberemo glede na naravo dejavnosti, po možnosti dajemo prednost delu v parih in skupinah.

Katalog znanja daje enako pomembno vlogo razvijanju vseh štirih področij zmožnosti (poslušanje, govorjenje, branje in pisanje). Med obravnavanimi besedili imajo prednost strokovna besedila, povezana s poklicnim življenjem dijakov. Ob izbiranju le-teh se potrudimo izbrati tudi nevezana besedila (tabele, grafi, skice).

Poseben problem pomeni obravnava govorjenih neumetnostnih besedil, ker nimamo na razpolago tovrstne zbirke besedil. Učitelj se mora zanašati predvsem na lastno iznajdljivost: potrebne besedilne vrste lahko izbira iz radijskih in televizijskih oddaj, ali pa posnetke pripravi sam oziroma v sodelovanju z drugimi kolegi. Na tvorbo govorjenih besedil navajamo dijake postopoma, v prvih mesecih prvega letnika spodbujamo dijake na 1-2-minutne govorno sporočanje, na kar se lahko predhodno pripravijo.

Ker je eno najpomembnejših sredstev učenja branje z razumevanjem, morajo dijaki čim več brati. Izbrana besedila naj bodo kratka, manj zahtevna, da dijaki ne izgubijo volje do branja. Njihovo razumevanje poskusimo preveriti s čim bolj raznolikimi nalogami. Za obravnavo obstaja več načinov, te moramo izbrati v skladu z besedilno vrsto.

Pri tvorbi pisnega besedila oziroma obravnavi pisnega besedila razvijamo tudi pravopisne zmožnosti. Pri jezikovni vzgoji razvijanju različnih zmožnosti dajemo prednost pred pridobivanjem znanj. Pri tem pa moramo paziti, da pri vrednotenju pisne tvorbe ne upoštevamo pravopisa (ki je lažje ocenljiv) v večji meri, kot je potrebno, saj sta vsebinska in zvrstna ustreznost pomembnejša kriterija.

Cilj jezikovne vzgoje je tudi, da v svetu sodobnih medijev in interneta podpira dijake v iskanju in razumevanju tovrstnih besedil.

B. KNJIŽEVNA VZGOJA

Književna vzgoja je namenjena razvijanju jezikovno-komunikacijskih zmožnosti in vzgoji človeka (uči nas razmišljanja, govorjenja, branja in pisanja).

Pomemben cilj je tudi vzgoja bralca, zato je branje ena temeljnih dejavnosti, na katero naj učitelj dobro pripravi dijake (npr. vzbujaanje zanimanja s predstavitvijo začetka ali konca zgodbe; izbor besedil, ki ustrezajo jezikovni ravni in zanimanju dijakov).

Učitelj naj v dijakih ozavešči, da književnost pomaga pri razmišljanju o nas samih in da se z njeno pomočjo znajdemo v svetu, ki nas obdaja. Z izbranimi književnimi deli naj dijakom pomaga sprejemati sebe, drug drugega in izoblikovati strpnost do različnih mnenj.

Učitelj naj upošteva načelo postopnosti.

Obravnavo tematskih sklopov priporočamo v navedenem vrstnem redu, učitelj pa lahko ob zapisanih književnih delih in filmih – glede na raven in zanimanje skupin dijakov – izbere tudi druge. Pri pouku naj bo najpogostejša dejavnost pogovor (skupinski, v parih ali skupinah). Vsakemu samostojno opravljenemu delu naj sledi skupni pogovor in vrednotenje.

Z razvijanjem govorne zmožnosti razvijamo tudi samozavest dijakov. Zato naj pri uri nastopajo dijaki, učitelj pa naj le usmerja pogovor in naj poskuša pripraviti do besede tudi bolj zadržane dijake. Na začetku naj bo izražanje dijakov usmerjeno, kasneje pa naj pride do samostojnega ustreznega nastopa. V svojih krajših referatih naj dijaki poročajo o vsebini prebranega dela (povesti, novele), povedo svoje vtise, poglede, vrednotijo dejanje junakov in (na podlagi lastnih doživetij ali doživetij drugih) aktualizirajo dano vprašanje.

Razvijanje zmožnosti tvorjenja besedil je izredno pomembno, zato naj dijaki pišejo čim več krajših besedil. Učitelj naj dijake (pisno) natančno seznani z navodili za tvorbo besedil. Razvoj lahko pričakujemo le v primeru, če učitelj dosledno popravi pisne izdelke dijakov in daje povratne informacije: ob skupnem popravljanju, pogovoru naj spremlja razvoj posameznih dijakov in jim pomaga pri premagovanju težav.

Za domače branje predlagamo letno eno madžarsko ali tuje prozno delo po izbiri dijakov. Učitelj naj dijake predhodno pripravi na domače branje in jih navduši za delo (npr. prebere zanimive odlomke) in omogoči, da sami izberejo, na kakšen način želijo predstaviti prebrano (v parih, skupinsko, s pomočjo računalnika, v obliki plakata, stripa ipd.).

5. PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA

Preverjanje in ocenjevanje je lahko ustno in pisno.

Preverjanje in ocenjevanje je potrebno skrbno načrtovati v letni pripravi. Če preverjanje zadosti svojemu namenu, se pri pisnem ocenjevanju izognemo ponavljanju.

Preverjanje naj bo redno in raznoliko in naj zajame vsa štiri področja zmožnosti, pa tudi besedišče in funkcionalno rabo jezika. Ustno in pisno preverjanje uporabljamo skladno s prakso poučevanja, v ustreznem razmerju.

Preverjanje naj bo formativno, tako bodo informacije o znanju zanesljive in se odkrijejo pomanjkljivosti v znanju. Ob tem, da poskušamo dati čim bolj celovito in realno sliko o napredovanju posameznih dijakov, jih tudi spodbujamo k nadaljnjemu delu, oziroma na podlagi pomanjkljivosti dajemo napotke za učinkovito učenje.

Dijake na začetku šolskega leta seznanimo s tem, kaj in kako bomo vrednotili in predstavimo kriterije posameznih ocen.

6. ZNANJA IZVAJALCEV

Madžarščino kot materinščino lahko poučuje, kdor je končal program za pridobitev univerzitetne izobrazbe bodisi enopredmetne bodisi dvopredmetne smeri in je pridobil katerega izmed strokovnih naslovov:

- učitelj madžarskega jezika in književnosti
- magister profesor madžarskega jezika s književnostjo.